

Briuselis, 2026 m. birželio 5 d.
(OR. en)

10151/26

PECHE 220
UK 114
N 43

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. birželio 5 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 271 final
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI Tausioji žvejyba Europos Sąjungoje: dabartinė padėtis ir 2027 m. orientyrai

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 271 final.

Pridedama: COM(2026) 271 final

Briuselis, 2026 06 05
COM(2026) 271 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Tausioji žvejyba Europos Sąjungoje: dabartinė padėtis ir 2027 m. orientyrai

{SWD(2026) 145 final}

1. Įvadas

Bendros žuvininkystės politikos (BŽP) tikslas – užtikrinti, kad žvejojimo veikla būtų valdoma taikant ekosisteminį metodą, kad ji būtų aplinkosaugos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu ir būtų valdoma tokiu būdu, kuris dera su tikslais gauti ekonominio bei socialinio pobūdžio naudą ir naudą užimtumo srityje ir padėti užtikrinti maisto tiekimą¹.

Žuvų, sugaunamų laikantis didžiausio galimo tausios žvejojimo laimikio lygio, išteklių skaičius auga². Tai rodo, kad ES žvejojimo sektoriaus subjektai savo pastangomis padeda siekti ilgalaikių politikos tikslų, nes trumpalaikė nauda gali pabloginti išteklių būklę ir kartu pakenkti būsimo žvejų kartos perspektyvoms. Be to, nors žuvų ištekliams įtakos turi ir kiti veiksniai, ne tik žvejojimas^{3, 4, 5, 6} ji ir toliau labiausiai lemia mirtingumą dėl žvejojimo, ir, jei norima, kad visi ištekliai atsikurtų ir jais galėtų naudotis dabartiniai ir būsimi žvejai, ją reikia riboti.

Komisijos atliktame išsamiaame BŽP reglamento⁷ vertinime pabrėžiama, kad iš esmės mirtingumas dėl žvejojimo mažėja. Tačiau išteklių išsaugojimo būklė biomasės atžvilgiu nepagerėjo taip, kaip tikėtasi, nepaisant tam tikrų teigiamų ženklų regioniniu lygmeniu. Nepakankamas tam tikrų laivyno segmentų žvejojimo pajėgumų pritaikymas prie žuvų išteklių ir mažesnis krante iškraunamo laimikio kiekis keliuose jūrų baseinuose ir toliau daro neigiamą poveikį pajamoms bei mažina ilgalaikį pelningumą. Padėtį dar labiau apsunkina nepastovios kuro kainos ir laivyno verslo modeliuose prastai įgyvendinami priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslai. Be to, lėtesnis žuvų išteklių atkūrimas trukdo žvejojimo pramonės pelningumui vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu.

Kad būtų išsaugotas pats klestinčios žvejojimo pramonės pagrindas, turi būti ir toliau siekiama kuo labiau sumažinti neigiamą žvejojimo poveikį jūros aplinkai, jos buveinėms ir rūšims. 2023 m. vasario mėn. Jūrų veiksmų planas⁸, nors ir neprivalomas, šiuo atžvilgiu tebėra aktualus, nes juo, be kita ko, išnaudojama bendros žuvininkystės politikos ir aplinkos teisės aktų sinergija.

Vertinime taip pat nurodoma, kad nuo 2013 m. BŽP reformos žvejojimo pramonėje prarasta mažiau darbo vietų, nei tikėtasi. Kita vertus, vidutinis darbo užmokestis šiame sektoriuje

¹2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB, (OL L 354, 2013 12 28, p. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj>).

² [Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetas \(ŽMTEK\), Bendros žuvininkystės politikos rezultatų stebėseną \(STECF-Adhoc-26-01\)](#).

³ [Fitoplanktono biomasės ir zooplanktono gausumo pokyčiai](#).

⁴ [Ištirpusio deguonies koncentracija prie jūros dugno](#).

⁵ [Baltijos jūros būklė 2023 m.](#)

⁶ [Viduržemio jūros kokybės būklės ataskaita. Viduržemio jūros ir pakrančių padėtis 2018–2023 m.](#)

⁷ [Komisijos atlikto vertinimo rezultatai rodo lėtą pažangą žvejojimo tvarumo srityje ir tebesitęsiančius iššūkius](#).

⁸ [KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI „ES veiksmų planas: jūrų ekosistemų apsauga ir atkūrimas siekiant darnios ir atsparios žuvininkystės“ \(COM\(2023\) 102 final\)](#).

nepadidėjo tiek, kiek tikėtasi, nors kai kuriuose laivyno segmentuose jis gerokai padidėjo dėl pagerėjusios išteklių būklės ir optimizuotų verslo modelių.

Tai yra keletas pagrindinių išvadų, kuriomis remiantis bus rengiama būsima 2040 m. žvejojimo ir akvakultūros sektoriaus vizija⁹. Apskritai turime gerinti žvejų, įskaitant smulkiuosius žvejus, socialinę ir ekonominę padėtį, padarydami sektorių pelningesnę ir pajėgą investuoti į laivyno modernizavimą ir energetikos pertvarką. Tai padidins sektoriaus patrauklumą naujoms kartoms. Taip pat svarbu užtikrinti, kad įpareigojimas iškrauti laimikį būtų veiksmingesnis.

Šiame komunikate apžvelgiama pažanga siekiant didžiausio galimo tausios žvejojimo laimikio (MSY) ir ES žvejojimo laivyno būklę, taip pat pateikiama informacijos apie ES žvejojimo socialinius ir ekonominius rezultatus ir įpareigojimo iškrauti laimikį įgyvendinimą. Atsižvelgiant į diskusijas dėl ES teisinės sistemos ir siekiant užtikrinti konkurencingą, atsparią ir tausią žvejojimo pramonę, komunikate pateikiamos gairės, kaip pasiekti, kad žvejojimo galimybės atitiktų MSY tikslus.

2. Pažanga siekiant didžiausio galimo tausios žvejojimo laimikio tikslo

Savo metinėje ataskaitoje Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetas (ŽMTEK) atnaujino turimą informaciją apie žuvų išteklius¹⁰. Iš ataskaitos matyti, kad siekiant MSY tikslų toliau daroma pažanga ES žvejojimo srityje. Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija turi toliau kliautis jau sukurtu tvirtu moksliniu pagrindu ir valdymo sistema.

Nors sprendimais dėl kvotų ir pastangų valdymo daroma pažanga, vien jais užtikrinti žuvų išteklių tvarumo negalima, o atitinkami suinteresuotieji subjektai turi įsitraukti į kovą su trejopa planetos krize – klimato kaita, biologinės įvairovės nykimu ir tarša – kuri daro vis didesnę poveikį visiems mūsų jūrų baseinams. Poveikį daro ir jūrų ekosistemos būklė, į kurią taip pat atkreiptas dėmesys Europos vandenynų pakte¹¹, ir kylanti jūros temperatūra. Valstybės narės taip pat turi teikti duomenis siekdamas užtikrinti, kad mokslinės rekomendacijos būtų kuo labiau pagrįstos.

2024 m. **Baltijos jūros, Keltų jūros ir Didžiosios Šiaurės jūros** ekoregionuose vidutinis žvejojimo intensyvumas ir toliau buvo mažinamas iki tvaraus lygio (mirtingumo dėl žvejojimo tikslinis dydis, atitinkantis MSY tikslą (F_{MSY}), 2003 m. viršytas atitinkamai 49 proc., 48 proc. ir 73 proc., 2023 m. tapo 39 proc., 40 proc. ir 5 proc. mažesnis už F_{MSY} ¹² tikslą). Biskajos įlankos žvejai dėjo daug pastangų, kad tvariai valdytų žuvų išteklius. Kaip matyti iš 2022 m. ŽMTEK ataskaitos¹³, jų pastangomis žvejojimo jau kelerius metus valdoma laikantis MSY.

⁹ [Žvejojimo ir akvakultūra. 2040 m. vizija.](#)

¹⁰ [ŽMTEK bendros žuvininkystės politikos rezultatų stebėseną \(STECF-Adhoc-26-01\).](#)

¹¹ [COM/2025/281 final.](#)

¹² Išsami F_{MSY} ir žuvų išteklių biomasės būklės visuose jūrų baseinuose analizė pateikta pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento 1 skirsnyje.

¹³ [Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetas \(ŽMTEK\). Bendros žuvininkystės politikos rezultatų stebėseną \(STECF-Adhoc-22-01\).](#)

Tačiau, nepaisant mažėjančio žvejojimo intensyvumo ir žvejų pastangų, atrodo, kad daugelio išteklių biomasė negali padidėti, o tai gali būti susiję su kitomis problemomis, pavyzdžiui, klaidingai pateiktomis ataskaitomis. Dėl to padidėja išteklių atkūrimo trajektorijos, kuri padėtų padidinti žvejų pajamas ir sumažinti metinius žvejojimo kvotų svyravimus, poreikis.

Po kelerių metų pažangos 2024 m. F_{MSY} Biskajos įlankoje ir Pirėnų pusiasalio vandenyse, taip pat plačiai paplitusių išteklių F_{MSY} šiek tiek padidėjo. Nors šiaurės rytų Atlante, Baltijos jūroje ir Keltų jūroje mirtingumas dėl žvejojimo vidutiniškai sumažėjo, su skirtingais išteklių susijusios tendencijos skiriasi, o kai kuriais atvejais išteklių rodiklių pagerėjimas iš užmaskuoja išteklių būklės blogėjimą. Be to, mažėja ir išteklių pasipildymas, ir biomasė. Šiaurės rytų Atlante visiems rodikliams, išskyrus F_{MSY} , būdinga mažėjimo tendencija, o tai kelia susirūpinimą.

Viduržemio ir Juodojoje jūrose vykdoma daugiarūšė žvejojimo ir daugeliu išteklių dalijamasi su ES nepriklausančiomis šalimis. Kai kurių išteklių žuvų mirtingumo dėl žvejojimo koeficientas artėja prie tvaraus lygio – 2022 m. pasiektas 35 išteklių (53 proc. įvertintų išteklių) F_{MSY} . Tačiau daug išteklių vis dar žvejojami viršijant tvarų lygį. Reikia toliau imtis veiksmų, kad būtų mažinamas mirtingumas dėl žvejojimo ir pasiektas MSY tikslas, visų pirma taikant vakarų Viduržemio jūros daugiametį valdymo planą¹⁴ („West Med“) ir Bendrosios Viduržemio jūros žvejojimo komisijos (GFCM) 2030 m. strategiją.

2.1 2026 m. žvejojimo galimybės

Žvejojimo galimybės yra svarbi darnaus žvejojimo valdymo priemonė. **Atlanto vandenyne, Baltijos jūroje ir Skagerako bei Kategato sąsiauriuose** taikomos žvejojimo galimybės daugiausia nustatomos kaip laimikio limitai (dar vadinami bendrais leidžiamais sužvejoti kiekiais (BLSK)). Dėl mišriosios žvejojimo valdymo **vakarų Viduržemio jūroje** žvejojimo galimybės nustatomos daugiausia kaip žvejojimo pastangos, išreikštos dienų jūroje skaičiumi, ir papildomos tam tikrų išteklių ir žvejojimo įrankių laimikio limitais. **Kituose Viduržemio jūros paregionuose ir Juodojoje jūroje** žvejojimo galimybės, kurias sudaro pastangos ir laimikio limitai, grindžiamos privalomais sprendimais, priimtais regioniniu lygmeniu GFCM.

Baltijos jūros ištekliams ir toliau patiria neigiamą kitų veiksmų nei žvejojimo poveikį, todėl ekosistema žlunga, o biologinė įvairovė mažėja. Nors kai kurių išteklių **šiaurės rytų Atlante** padėtis pagerėjo, žvejojimo Baltijos jūroje atveju reikia nustatyti išteklių atkūrimo trajektoriją, kuri padėtų pagerinti socialinę ir ekonominę žvejų padėtį ir sumažinti kasmetinius svyravimus.

Tuo metu, kai Taryba pasiekė politinį susitarimą dėl 2026 m. žvejojimo galimybių, Komisija ir aštuonios Baltijos jūros regiono valstybės narės paskelbė bendrą pareiškimą¹⁵ dėl neatidėliotino poreikio atkurti žvejojimą Baltijos jūroje. Jos susitarė, kad reikia prašyti

¹⁴ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1022, kuriuo nustatomas daugiametis vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejojimo valdymo planas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 508/2014, (OL L 172, 2019 6 26, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1022/oj>).

¹⁵ [Pareiškimai dėl Pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos 2026 m. tam tikrų žuvų išteklių ir žuvų išteklių grupių žvejojimo Baltijos jūroje galimybės ir iš dalies keičiamas Reglamentas \(ES\) 2025/202, kiek tai susiję su tam tikromis žvejojimo kituose vandenyse galimybėmis.](#)

Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarybos (ICES) metinėje rekomendacijoje dėl konkrečių išteklių laimikio pateikti atitinkamų žuvų išteklių atkūrimo iki reikalaujamo biomasės lygio per skirtingus laikotarpius scenarijus¹⁶. Tokiose rekomendacijose turėtų būti atsižvelgiama į biologines išteklių ypatybes ir nurodomi skirtingi laimikio dydžiai atitinkamu atkūrimo etapu¹⁷. Panašaus požiūrio turėtų būti laikomasi šiaurės rytų Atlante vykdant žvejybą, kurios atveju būtų naudinga nustatyti išteklių atkūrimo trajektoriją, kad žvejai galėtų naudotis geresne socialine ir ekonomine padėtimi ir iš savo žvejybos veiklos gauti daugiau pajamų.

Vakarų Viduržemio jūros atveju demersinių žuvų ištekliams skirtos vakarų Viduržemio jūros daugiamečio plano įgyvendinimo nuolatinio etapo taisyklės taikomos nuo 2025 m. sausio 1 d., jų tikslas – pasiekti ir išlaikyti MSY. Remdamasi patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis, Komisija taip pat pasiūlė 2026 m. dar labiau sumažinti tralerių ir ūdomis žvejojančių laivų žvejybos pastangas, taip pat tinklais žvejojančių laivų sužvejojamų giliavandenių krevečių ir europinių jūrinių lydekų laimikio limitus. Siekdama skatinti tvarią gerąją praktiką ir padėti atkurti išteklius, Komisija pasiūlė 2026 m. toliau stiprinti nuo 2022 m. vakarų Viduržemio jūroje taikomą kompensavimo mechanizmą, kad būtų skatinamos tokios tolesnės savanoriškos priemonės, kaip didesnis selektyvumas ir žvejybos draudimo rajonai, suteikiančios laivams teisę susigrąžinti žvejybos dienas neviršijant 2025 metams nustatytų bendrų žvejybos pastangų. Tačiau Komisija paprieštaravo 2025 m. gruodžio mėn. AGRIFISH tarybos posėdyje pasiektam politiniam susitarimui, nes jis neatitiko Komisijos pasiūlymo, kuris buvo grindžiamas mokslinėmis rekomendacijomis. Komisija yra susirūpinusi dėl įgyvendinimo priemonių poveikio išteklių atkūrimo šiame jūros baseine trajektorijoms. ES finansavimas tebėra prieinamas siekiant remti sektoriaus perėjimą prie tvaresnės praktikos, nustatytos pagal kompensavimo sistemą, visų pirma atsižvelgiant į nepastovias kuro kainas, kurios toliau kelia grėsmę laivynų verslo modeliui.

Naudodamasi 2026 metams nustatytais žvejybos galimybėmis, ES toliau įgyvendino susijusias priemones, numatytas GFCM daugiamečiuose planuose, taip pat naujai sutartuose GFCM sprendimuose dėl smulkiųjų pelaginių žuvų ir demersinių žuvų išteklių Adrijos jūroje ir paprastųjų otų bei atlantinių šprotų Juodojoje jūroje.

2.2 Susitarimai su Norvegija, Jungtine Karalyste ir kitomis pakrantės valstybėmis

Dėl maždaug 120 BLSK, valdomų dvišaliu pagrindu su Jungtine Karalyste arba Norvegija ir trišaliu pagrindu su šiomis abiem šalimis, 2026 m. ES ir minėtos šalys laiku sudarė susitarimus, grindžiamus patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis, kartu atsižvelgdamos į socialinius ir ekonominius aspektus. Dauguma BLSK buvo nustatyti laikantis MSY, dėl kurių buvo pateiktos rekomendacijos. ICES paskelbė rekomendaciją dėl nulinio aštuonių išteklių laimikio. Šalys susitarė dėl mažo šių išteklių BLSK, taikytino tik priegaudai, kad būtų išvengta mišriosios žvejybos sustabdymo. Kalbant apie Keltų jūros atlantinių silkų

¹⁶ [Pasiektas susitarimas dėl 2026 m. žvejybos Baltijos jūroje galimybių.](#)

¹⁷ [Komisija – kovos su žvejybos Baltijos jūroje ir aplinkos problemomis priešakyje.](#)

ištekliaus, ES ir Jungtinė Karalystė, remdamosi ICES rekomendacija, susitarė atlikti 2026 m. BLSK mokslinę stebėseną.

Per dvišales ES ir Jungtinės Karalystės konsultacijas mokslinėse rekomendacijose dėl Keltų jūros, Airijos jūros ir Lamanšo sąsiaurio nurodyta, kad kai kurie pagrindiniai ištekliai, įskaitant atlantines menkes, juodadėmes menkes, paprastuosius merlangus, paprastuosius jūrų liežuvius ir jūrines plekšnes, nepasiekė saugių biologinių ribų, o tai turėjo įtakos jų atsikūrimui ir dėl to buvo sumažintos žvejybos galimybės. Reaguodamos į tai, ES ir Jungtinė Karalystė susitarė dėl įvairių taisomųjų priemonių, kurių tikslas – pagerinti išteklių būklę, be kita ko, užtikrinti didesnę žvejybos įrankių selektyvumą, didesnius tinklo akių dydžius ir privalomus selektyvumo didinimo įtaisus žvejojant omarus. Svarbų vaidmenį siekiant šių rezultatų turėjo ES ir Jungtinės Karalystės specialiojo žuvininkystės komiteto atliktas darbas.

Kalbant apie trišaliu pagrindu valdomus išteklius Šiaurės jūroje, su dauguma išteklių, kuriais dalijasi ES, Norvegija ir Jungtinė Karalystė, susijusios tendencijos yra teigiamos. Šalys susitarė dėl visų išteklių 2026 m. BLSK, atitinkančių MSY rekomendaciją, arba dėl ilgalaikių valdymo strategijų. Jos taip pat priėmė priemones, kuriomis prisidedama prie siaurinio šelfo atlantinių menkių išteklių atkūrimo, įskaitant peržiūrėtus sezoninius žvejybos draudimus ir draudimo žvejoti tikruoju laiku sistemos koregavimus nuo 2026 m. Šalys taip pat susitarė dėl naujo Šiaurės jūros atlantinių silkių išteklių valdymo modelio ir ilgalaikės valdymo strategijos, taip užtikrindamos sektoriui didesnę nuspėjamumą ir sustiprindamos darnų išteklių valdymą.

Per dvišales konsultacijas su Norvegija atliekama draudimo žvejoti šiaurines dryžakojės krevetes 3.a kvadrante ir 4.a kvadrato rytinėje dalyje tikruoju laiku sistemos peržiūra siekiama padėti atkurti išteklių biomasę, kuri vis dar nesiekia saugių biologinių ribų.

Kalbant apie šiaurės rytų Atlante plačiai pasiskirsčiusius šiaurinių žydrųjų merlangų ir prie Skandinavijos esančios Atlanto vandenyno dalies atlantinių silkių išteklius, pakrantės valstybės ir žvejybos šalys (ES, Jungtinė Karalystė, Norvegija, Islandija, Farerų Salos, Grenlandija, o kalbant apie prie Skandinavijos esančios Atlanto vandenyno dalies atlantinių silkių išteklius – ir Rusijos Federacija) susitarė 2026 metams nustatyti ICES rekomendaciją atitinkančius bendrus tų išteklių BLSK. Tačiau susitarti dėl 2026 m. atlantinių skumbrių BLSK pasirodė esą sudėtinga. Gruodžio mėn. Jungtinė Karalystė, Norvegija, Islandija ir Farerų salos susitarė dėl BLSK, kuris 71 proc. viršija ICES rekomendaciją. 2025 m. gruodžio mėn. ES nustatė laikiną BLSK, atitinkantį ICES rekomendaciją. Siekdama vėl užtikrinti vienodas sąlygas ir atsižvelgdama į tai, kad šios pakrantės valstybės savo sprendimo dėl BLSK keisti neketino, 2026 m. kovo mėn.¹⁸ ES suderino savo teisės aktus su šių kitų pakrantės valstybių nustatytu BLSK. ES taip pat dėjo daug pastangų, kad susitartų dėl visos šalies apimančių atlantinių skumbrių ir šiaurinių žydrųjų merlangų išteklių pasidalijimo susitarimų, tačiau sėkmingų rezultatų nepasiekta.

¹⁸ 2026 m. kovo 30 d. Tarybos reglamentas (ES) 2026/786, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2026/249, kuriuo nustatomos 2026, 2027 ir 2028 m. tam tikrų žuvų išteklių žvejybos galimybės, taikomos Sąjungos vandenyse, o Sąjungos žvejybos laivams – ir tam tikruose Sąjungai nepriklausančiuose vandenyse, (OL L, 2026/786, 2026 3 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/786/oj>).

Nesant visas šalis apimančių pasidalijimo susitarimų ir dėl vienašalių kai kurių pakrantės valstybių veiksmų, įskaitant pernelyg didelius perkėlimus iš vienu metų į kitus, pakrantės valstybių ir žvejybos šalių vienašalių kvotų suma ir toliau viršija bendrus BLSK. Tai ir toliau daro neigiamą poveikį atitinkamų išteklių tvarumui. Komisija ES vardu toliau aktyviai dalyvaus diskusijose su kitomis pakrantės valstybėmis, siekdama sudaryti visas šalis apimančius pasidalijimo susitarimus dėl darnaus šių išteklių valdymo.

3. Valstybių narių laivynų žvejybos pajėgumų ir jų žvejybos galimybių pusiausvyra

Valstybės narės privalo užtikrinti, kad laivynai nesiektų nustatytų nacionalinių viršutinių laivų žvejybos pajėgumo (bendrosios talpos (GT) ir variklio galios (kW)) ribų. Jei yra įrodymų, kad laivyno segmentuose esama disbalanso¹⁹, valstybės narės turi pateikti veiksmų planus, kuriuose būtų nustatyti koregavimo tikslai ir priemonės pusiausvyrai pasiekti, ir aiškų įgyvendinimo tvarkaraštį.

Tačiau vien tik laikantis viršutinių žvejybos pajėgumų ribų neužtikrinama, kad valstybių narių žvejybos laivynai atitiktų turimas žvejybos galimybes arba veiktų tvariai.

Siekiant įvertinti, ar laivyno pajėgumai subalansuoti, naudojami įvairūs parametrai. Valstybės narės raginamos kasmet apskaičiuoti biologinius, ekonominius ir techninius parametrus ir palyginti rezultatus su standartinėmis vertėmis.

Valstybių narių žvejybos laivynų dydis toliau mažėja. 2025 m. laivų skaičius, bendroji talpa ir variklio galia sumažėjo atitinkamai maždaug 0,95, 1,8 ir 1,06 proc.²⁰, o šiuos laivynus sudarė 68 910 laivų, kurių bendroji talpa – 1 223 500 GT, o variklio galia – 5 008 627 kW. Nuolatinis ES žvejybos laivyno mažinimas yra politika grindžiamo struktūrinio koregavimo ir ekonominio derinimo, kuriais siekiama didinti veiksmingumą, pelningumą ir konkurencingumą, rezultatas.

Joks gavus viešąją pagalbą panaikintas pajėgumas negali būti pakeistas²¹.

Iš 525 laivyno segmentų, sudarančių ES žemyninės dalies laivyną, 209 segmentuose disbalansą rodė bent vienas bioindikatorius (raudona spalva), o 165 segmentuose – bent vienas ekonominis rodiklis (raudona spalva) – tai reiškia, kad tie segmentai nesubalansuoti, o kai kuriuose iš jų toliau pastebimos neigiamos tendencijos²². Todėl Komisija primena valstybėms narėms reikalavimą „*ilgainiui nustat[yti] priemonės savo laivynų žvejybos pajėgumui reguliuoti pagal jų žvejybos galimybes, **atsižvelgiant] į tendencijas ir rem[iantis] patikimiausiomis mokslinėmis rekomendacijomis, kad būtų pasiekta stabili ir tvari jų***

¹⁹ [COM\(2014\) 545:KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI „Žvejybos pajėgumų ir žvejybos galimybių pusiausvyros analizės gairės pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento \(ES\) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos 22 straipsnį“.](#)

²⁰ Įskaitant atokiausiuose regionuose žvejojantį laivyną.

²¹ BŽP reglamento 22 straipsnis.

²² Išsamesnė apžvalga pateikiama pridedamame Komisijos tarnybų darbiname dokumente.

*pusiausvyra*²³. ES laivynų žvejybos pajėgumų ir esamų žvejybos galimybių pusiausvyros siekis – nuolatinis procesas. Subalansuotas laivynas ne tik pasieks geresnių rezultatų trumpuoju laikotarpiu – optimizuos laivų, konkuruojančių dėl ribotų žuvų išteklių, skaičių, bet ir padės laivynams ilgainiui tapti pelningesniems, kai išteklių pagausės. Subalansuoti ir pelningesni laivynai taip pat sudarys sąlygas šių sektorių modernizuoti ir padidinti jo patrauklumą būsimoms žvejų kartoms²⁴.

Be to, kai kuriems laivynams vis dar trūksta biologinių duomenų. Komisija primena valstybėms narėms, kad išsamus laivyno pusiausvyros vertinimas gali būti atliktas tik tuo atveju, jei duomenys yra išsamūs.

2026 m. balandžio 28 d. Komisija paskelbė ES žvejybos laivyno tyrimą²⁵. Šiame tyrime nurodyta, kad svarbiausias žvejybos pramonės uždavinys – optimaliai panaudoti turimus žvejybos pajėgumus arba pakeisti juos modernizuotomis priemonėmis. Svarbu, kad valstybės narės apsvarstytų, kaip geriausiai **panaudoti turimus pajėgumus siekiant padėti vykdyti energetikos pertvarką** ir modernizuoti laivyną.

4. Socialinė ir ekonominė perspektyva

Atsižvelgiant į 2025 m. ŽMTEK ataskaitą dėl ES žvejybos laivyno ekonominės veiklos rezultatų, buvo tikimasi, kad 2025 m. pabaigoje ES žvejybos laivynas gaus didelį veiklos pelną, viršys 2023 ir 2024 m. veiklos rezultatus ir jame dirbs daugiau kaip 155 200 darbuotojų.

Tačiau numatoma, kad dėl jūrinio kuro kainų šuolio, kurį lėmė padėtis Artimuosiuose Rytuose, ši teigiama tendencija, kuriai didžiausią įtaką daro pažanga siekiant MSY ir prieinamos kuro kainos, 2026 m. pakryps priešinga linkme. Nuo 2026 m. kovo mėn. pradžios kuro kainos smarkiai išaugo ir beveik dvigubai viršijo vidutinę 2025 m. kainą. 2026 m. kovo mėn. pabaigoje už litrą kuro ES žvejybos laivynas mokėjo apie 1–1,10 EUR.

Laukiant, kol ŽMTEK pateiks 2026 m. ES žvejybos laivyno ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą (kuri numatoma 2026 m. rugsėjo mėn.), iš išankstinių įverčių matyti, kad jei šios didelės kuro kainos išliks ilgą laiką, 2026 m. ES žvejybos laivyno pelningumas gerokai sumažės, o tai kels pavojų dideliame skaičiuje darbo vietų žvejybos laivynuose ir bendruomenėse. Taip pat apskaičiuota, kad dėl **0,10 EUR padidėjusios kuro kainos** viso ES žvejybos laivyno **metinis bendrasis pelnas sumažėja 156 mln. EUR**.

Didelių kuro kainų poveikis laivyno segmentams yra nevienodas. Keliuose segmentuose, kuriuose naudojami daug kuro sunaudojantys žvejybos įrankiai, energijos sąnaudos gali sudaryti iki pusės visos krante iškraunamo laimikio vertės, todėl esant dabartiniams kainų lygiui galimi nuostoliai. Apskritai laivyno segmentai, kurie priklauso nuo tausiai naudojamų išteklių ir kurie padidino savo energijos vartojimo efektyvumą (arba sumažino kuro naudojimo intensyvumą), paprastai išlieka atsparesni, nepaisant dabartinių nepalankių ekonominių sąlygų.

²³ BŽP žvejybos reglamento 22 straipsnio 1 dalis.

²⁴ [Naujas žvejybos laivyno pajėgumo ir tvarumo tyrimas.](#)

²⁵ [Naujas žvejybos laivyno pajėgumo ir tvarumo tyrimas.](#)

Šios tendencijos rodo, kaip svarbu išsaugoti išteklius ir paspartinti energetikos pertvarką ES žvejybos laivynuose. Tai labai svarbu dėl dviejų priežasčių: siekiant mažinti sektoriaus pažeidžiamumą dėl nepastovių energijos, visų pirma iškastinio kuro, kainų ir gerinti aplinkosauginį veiksmingumą. Spartinant perėjimą prie tvarių energijos išteklių žvejybos laivynas bus apsaugotas nuo nuolatinio nepastovumo ir bus skatinama tvari ir ekonomiškai atspari ilgalaikė praktika.

Komisija pripažįsta didelius ekonominius padarinius, kurie gali atsirasti dėl užsitęsusio naftos ir dujų tiekimo sutrikimo. Todėl Komisija atidžiai stebi rinkos pokyčius, taip pat galimą žvejybos ir akvakultūros, taigi ir rinkos, įskaitant žvejybos ir akvakultūros produktų importą ir eksportą, sutrikdymą dėl padidėjusių energijos kainų. Jūrų gėrybių rinkai pritaikyti verslo modeliai labai priklauso nuo energijos.

Reaguodama į dabartinę padėtį, Komisija nagrinėja galimybes ir ieško sprendimų pasitelkdama Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondą (EJRŽAF)²⁶. Tikslas – sudaryti sąlygas valstybėms narėms teikti skubią paramą nukentėjusiems veiklos vykdytojams. EJRŽAF reglamente numatytas krizių valdymo mechanizmas, skirtas kompensuoti nukentėjusių sektorių veiklos vykdytojams dėl ypatingų įvykių, labai trikdančių rinką, patirtus nuostolius. Juo pasinaudota vieną kartą, prasidėjus Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą.

Komisija atkreipia dėmesį, kad reikia įrodyti ir pagrįsti priežastinį ypatingo įvykio ir didelio rinkos sutrikdymo ryšį. Tuo remdamasi Komisija inicijavo kompensacijos mokėjimą pagal EJRŽAF reglamentą (26 straipsnio 2 dalį) ir patvirtino jį 2026 m. balandžio 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu²⁷. Komisija ragina valstybes nares tęsti atitinkamus procedūras, kad parama sektoriams būtų teikiama pagal jų nacionalines EJRŽAF programas, laikantis nustatytų EJRŽAF taisyklių ir Bendrųjų nuostatų reglamentų²⁸. Tačiau tai tebėra trumpalaikė švelninimo priemonė, kuri negali pakeisti struktūrizuotos ir nuoseklios politikos ir pastangų siekiant energetikos pertvarkos.

4.1 Socialinis aspektas

Atlikusi 2024 m. bazinį tyrimą²⁹, Komisija pradėjo iniciatyvą³⁰, kuria bus įvertinta, kaip geriausiai į ES teisę įtraukti esamus tarptautinius žvejų mokymo ir sertifikavimo standartus, t. y. Tarptautinę konvenciją dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo

²⁶ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1139, kuriuo nustatomas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1004, (OL L 247, 2021 7 13, p. 1–49, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj>).

²⁷ 2026 m. balandžio 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2026/889, kuriuo nustatoma, kad nuo 2026 m. vasario 28 d. Artimuosiuose Rytuose susiklosčiusi padėtis yra ypatingas įvykis, labai trikdančias rinkas, (OL L, 2026/889, 2026 4 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2026/889/oj).

²⁸ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės, (OL L 231, 2021 6 30, p. 159–706, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

²⁹ [Bazinis ES valstybių narių žvejų mokymo ir sertifikavimo reikalavimų tyrimas.](#)

³⁰ [ES žvejų mokymo ir sertifikavimo standartai.](#)

normatyvų³¹. Inicijatyva siekiama atkreipti dėmesį į tai, kad darbas žvejybos pramonėje yra vienas iš pavojingiausių³². Mokymas ir sertifikavimas – vieni iš veiksnių, lemiančių kartų kaitą, kuri yra būtina siekiant užtikrinti žvejybos tęstinumą, taigi ir tam, kad būtų toliau užtikrintas sveiko maisto tiekimas rinkoms visoje ES ir kad išliktų pakrančių bendruomenės.

Žuvininkystės sektoriuje kartų kaita tebėra sudėtinga ir, kaip prognozuojama, susidurs su dar didesniais iššūkiais, nes ES visuomenė ir žvejai sensta, o naujų dalyvių į šį sektorių ateina nedaug. Tai, be kita ko, lemia mažas darbo užmokestis, netikrumas dėl žuvų išteklių gausos, požiūris, kad ši profesija neturi ateities, didelis darbo krūvis, senstantis laivynas ir technologijos, taip pat administraciniai iššūkiai ir našta. Į šiuos iššūkius atkreiptas dėmesys **pirmojoje metinėje socialinėje ataskaitoje (ASOR)**³³.

Vienas iš pagrindinių BŽP tikslų yra socialinis žvejybos ir akvakultūros tvarumas. Per pastaruosius penkerius metus ŽMTEK ekspertų darbo grupės, visų pirma EWG 24-05, 23-17, 22-14, 20-14 ir 19-03, parengė įvairių priemonių ir duomenų sistemų pagal ES žuvininkystės socialinio aspekto priemonių rinkinį, įskaitant:

- nacionalinius žvejybos profilius;
- bendrijos žvejybos profilius;
- socialinius rodiklius ir susijusius duomenų rinkinius.

Šios priemonės padeda praktiškai įgyvendinti BŽP socialinį aspektą ir teikti visapusiškas rekomendacijas. ASOR pateikiama konsoliduota BŽP socialinio aspekto, susijusio su žvejyba, akvakultūra ir perdirbimu, apžvalga.

5. Įpareigojimas iškrauti laimikį

Pagrindinė rizika, susijusi su įpareigojimu iškrauti laimikį vykdant žvejybos veiklą jūroje, yra neteisėtas ir nedokumentuotas žuvų išmetimas į jūrą. Siekiant šią riziką pašalinti, reikalaujama, kad valstybės narės įdiegtų tinkamas stebėsenos ir kontrolės priemones. Tai, kad valstybės narės nepriėmė būtinų įpareigojimo iškrauti laimikį kontrolės priemonių, buvo pabrėžta per 2017, 2020 ir 2022 m. Europos Komisijos atliktus auditus. Audito ataskaitose nurodyti trūkumai ir nuolatinės problemos, susijusios su neteisėtu ir nedokumentuotu didelio laimikio kiekiu išmetimu į jūrą, mastas taip pat pagrįsti kitais šaltiniais, pavyzdžiui, Europos žuvininkystės kontrolės agentūros (EŽKA) atliktais tyrimais ir parengtomis atitikties vertinimo ataskaitomis³⁴. Naujausioje EŽKA ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į naujausius duomenis, liudijančius, kad įvairūs laivyno segmentai nesilaiko reikalavimų, ir į tai, kad valstybėms

³¹ [Tarptautinė konvencija dėl žvejybos laivų personalo rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų \(STCW-F\), 1995 m.](#)

³² [Eurostatas. Nelaimingų atsitikimų darbe statistika.](#)

³³ Europos Komisija, *Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetas (ŽMTEK), „Social Data in EU Fisheries: methodology, dissemination, analysis and evaluation“ (STECF 25-02 ir 25-13)*, Ballesteros, M., Kraan, M., Virtanen, J. ir Guillen, J. (redaktoriai), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2026 m., <https://data.europa.eu/doi/10.2760/6411168>.

³⁴ [Atitikties vertinimas | Europos žuvininkystės kontrolės agentūra.](#)

narėms sunku kontroliuoti, kaip laikomasi įpareigojimo iškrauti laimikį, įprastomis priemonėmis, pavyzdžiui, atliekant inspektavimus jūroje.

Be išmetimo į jūrą apribojimų, pagal įpareigojimą iškrauti laimikį taip pat reikalaujama, kad laimikis būtų „registruojamas“ ir „įskaičiuojamas į kvotas, jei tokios taikomos“³⁵. Šiomis aplinkybėmis labai svarbu laimikį tiksliai pasverti ir pasvėrus užregistruoti. Komisija valstybėse narėse surengė daug patikrinimo misijų, kad įvertintų, kaip iškrauti žvejybos produktai sveriami ir registruojami pagal ES taisykles. Daugelio šių vertinimų išvadose nurodyti atvejai, kai nesilaikoma taisyklių, susijusių su tikslu iškrauto laimikio kiekiu registravimu ir kvotų panaudojimo stebėseną. Įpareigojimo iškrauti laimikį audito ir svėrimo bei laimikio registravimo patikrinimo misijų išvadose atskleidžiamos problemos, susijusios su tikslu laimikio, įskaitant į jūrą išmestus ir iškrautus kiekius, dokumentavimu.

Peržiūrėjus žuvininkystės kontrolės sistemą³⁶, į Kontrolės reglamentą įtrauktas reikalavimas, kad žvejybos laivuose, kurių ilgis – daugiau nei 18 metrų ir kurie kelia didelę riziką, kad juose nebus laikomasi įpareigojimo iškrauti laimikį, nuo 2028 m. sausio 10 d. būtų įrengtos nuotolinės elektroninės stebėsenos sistemos. Nors numatoma, kad tokie laivai sudarys palyginti nedidelę viso ES laivyno dalį, tikimasi, kad krante iškraunamo laimikio, kuriam taikomas šis reikalavimas, dalis bus daug didesnė. Šiuo metu Komisija rengia antrinės teisės aktus, kurie turi būti priimti iki šių nuostatų įsigaliojimo 2028 m.

Komisija inicijavo ir 2025 m. birželio mėn. paskelbė nepriklausomą tyrimą³⁷, kuriuo grindžiamas įpareigojimo iškrauti laimikį vertinimas, atliekamas kaip platesnio BŽP reglamento vertinimo dalis. Šiame tyrime taip pat atkreiptas dėmesys į kontrolės problemas, kylančias dėl stebėsenos jūroje sunkumų, padaryta išvada, kad apskritai įpareigojimas iškrauti laimikį neprisidėjo prie tikslo palaipsniui panaikinti išmetimo į jūrą praktiką, ir teigiama, kad *iki šiol žuvų išmetimo į jūrą vykdančios ES žvejybos mastas nesumažėjo ir tebėra įprasta praktika visuose jūrų baseinuose*. Per tyrimą nustatyti keli veiksniai, dėl kurių įpareigojimo iškrauti laimikį įgyvendinimas buvo nesėkmingas, ir atkreiptas dėmesys į tai, kad nepakanka duomenų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti kiekį, išmetamą į jūrą taikant esamas išimtis, į neveiksmingas stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo priemones, nepakankamą kontrolę ir menką pramonės subjektų pritarimą, taip pat pranešta apie sunkumus įgyvendinant taisyklę vietoje.

³⁵ BŽP žvejybos reglamento 15 straipsnio 1 dalis.

³⁶ 2009 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009, nustatančio Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, su pakeitimais, padarytais 2023 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/2842, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1224/2009 ir, kiek tai susiję su žuvininkystės kontrole, iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1967/2006 bei (EB) Nr. 1005/2008 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2016/1139, (ES) 2017/2403 bei (ES) 2019/473, (OL L, 2023/2842, 2023 12 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj>), 13 straipsnis.

³⁷ [Tyrimas, kuriuo grindžiamas įpareigojimo iškrauti laimikį vertinimas](#).

6. 2027 m. žvejybos galimybių orientyrai

6.1 Pagrindiniai naujų žvejybos galimybių nustatymo etapai

Komisijos pasiūlymai bus grindžiami patikimiausiomis turimomis ICES ir ŽMTEK mokslinėmis rekomendacijomis. Pasiūlymai taip pat bus grindžiami sprendimais, priimtais per konsultacijas su Jungtine Karalyste, Norvegija ir kitomis pakrantės valstybėmis³⁸, regioninių žvejybos valdymo organizacijų (RŽVO) priimtais sprendimais ir socialine bei ekonomine analize.

Komisija ragina valstybes nares ir suinteresuotuosius subjektus taip pat įvertinti ICES ir ŽMTEK rekomendacijas, kai tik jos bus viešai paskelbtos, ir atkreipia dėmesį į svarbų darbą, atliktą siekiant optimizuoti ŽMTEK darbų, susijusių su vakarų Viduržemio jūros regionu, tvarkaraštį. Suinteresuotieji subjektai gali teikti atsiliepimus ar rekomendacijas per patariamąsias tarybas, nacionalines valdžios institucijas ir individualiai Komisijai.

Siekdama užtikrinti, kad bendri ištekliai būtų žvejojami tausiai, Komisija taip pat deda pastangas, kad būtų pasistūmėta į priekį siekiant susitarimų dėl plačiai pasiskirsčiusių išteklių pasidalijimo su ES nepriklausančiomis šalimis, su kuriomis tokių susitarimų nesudaryta.

6.2 Žvejybos įvairiuose jūrų baseinuose galimybės

Išteklių, kuriuos **Baltijos jūroje, Skagerako ir Kategato sąsiauriuose ir Atlanto vandenyne** valdo tik ES, atveju Komisija ne tik nustatys MSY ir atsargumo principą atitinkančias žvejybos galimybes, bet ir toliau sieks nustatyti žvejybos atkūrimo trajektoriją, taip pat kreipsis į ICES dėl atitinkamų mokslinių rekomendacijų.

Bendrų išteklių, valdomų kartu su Jungtine Karalyste, Norvegija ir kitomis pakrantės valstybėmis, atveju tikslas tebėra nustatyti žvejybos galimybes remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis, kartu atsižvelgiant į socialinius ir ekonominius aspektus, ir derėtis dėl ilgalaikių išteklių išsaugojimo priemonių, įskaitant, kai aktualu, ilgalaikės valdymo strategijas.

Komisija toliau glaudžiai bendradarbiaus su Jungtine Karalyste, kad įgyvendintų bendrus dvišalius įsipareigojimus Specialiajame žuvininkystės komitete, įsteigtame Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu, ypatingą dėmesį skirdama kritinės būklės išteklių atkūrimui. Taip pat bus tęsiamas darbas dvišaliu pagrindu su Norvegija ir trišaliu pagrindu su Jungtine Karalyste ir Norvegija, kad būtų užtikrinta tausioji žvejyba ir patikimas bendrų išteklių valdymas, įskaitant vykdomą darbą, susijusį su draudimo žvejoti tikroju laiku režimu, ir papildomas priemonės, kurios yra į ilgesnį laikotarpį orientuoto požiūrio į šiaurinio šelfo atlantinių menkių išteklių atkūrimą dalis.

³⁸ Nuo 2026 m. spalio mėn. Komisija surengs keletą konsultacijų su Jungtine Karalyste, Norvegija ir kitomis pakrantės valstybėmis. Konsultacijas siekiama užbaigti laiku, kad jų rezultatus būtų galima aptarti 2026 m. gruodžio mėn. vyksiančiame Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdyje.

ES tebėra įsipareigojusi sudaryti tvarius, subalansuotus ir visas šalis apimančius pasidalijimo susitarimus dėl plačiai pasiskirsčiusių išteklių, kurie valdomi kartu su kitomis pakrantės valstybėmis.

Kalbant apie **Viduržemio ir Juodąją jūras**, labai svarbu, kad valstybės narės sąžiningai įgyvendintų valdymo sprendimus siekdamos vakarų Viduržemio jūros daugiamečio plano ir GFCM daugiamečių planų tikslų^{39, 40}. Šiuo tikslu valstybės narės, prireikus padedant Komisijai, taip pat turėtų paspartinti plataus užmojo papildomų priemonių įgyvendinimą pagal savo nacionalines EJŖŽAF programas.

Pradėjus nuolatinį vakarų Viduržemio jūros daugiamečio plano įgyvendinimo etapą, Komisijos pasiūlymu bus siekiama užtikrinti ir išlaikyti visų išteklių MSY. Komisija taip pat atsižvelgs į atitinkamų mokslo įstaigų atlikto darbo rezultatus, kad atnaujintų patikimiausias turimas mokslines rekomendacijas dėl europinių jūrinių lydekų.

Pasidalijamasis išteklių valdymas taip pat būtinas siekiant užtikrinti tvarumą tarptautiniuose vandenyse ir **vienodas sąlygas** Viduržemio ir Juodojoje jūrose. Šiuo tikslu į pasiūlymą dėl 2027 m. žvejybos galimybių bus įtrauktos priemonės, pagal kurias įgyvendinami esami GFCM sprendimai, ir papildomos priemonės, kurias GFCM turi priimti 2026 m. metinėje sesijoje. Kalbant apie Juodosios jūros žuvų rūšis, Komisija, atsižvelgdama į GFCM daugiametį planą, pasiūlys paprastųjų otų BLSK ir kvotas, taip pat atlantinių šprotų BLSK ir kvotas.

7. Išvada

Nors ES žvejybos tvarumas toliau didėja, vis dar esama didelių su kai kuriais ištekliais ir jūrų baseiniais susijusių iššūkių. Net jei žuvų ištekliams įtakos turi ne tik žvejyba, bet ir kiti veiksniai, žvejyba daro didžiausią įtaką žuvų išteklių būklei. Todėl reikia toliau dėti pastangas ir net imtis skubesnių veiksmų, siekiant didinti išteklių, kurie dar nėra žvejojami neviršijant MSY tikslinių dydžių, tvarumą. Vertinant ilgalaikę išteklių būklę reikia atsižvelgti į vis akivaizdžiau mažėjančią biomasę ir žuvų išteklių pasipildymą. Gera ekosistemų būklė taip pat lemia žvejybos sektoriaus gerovę. Todėl valstybės narės turėtų skirti daugiau dėmesio regionalizavimo procesui ir pasiūlyti priemonių neigiamam poveikiui jūros aplinkai (tikslinių ir netikslinių rūšių priegaudai, jautrių rūšių priegaudai ir neigiamam poveikiui jūros dugnei) sumažinti. Tai galima pasiekti bendromis valstybių narių rekomendacijomis pagal BŽP reglamento 11 straipsnį, kuriomis patariama naudoti rinkai parengtus selektyviosios žvejybos įrankius ir šiuolaikines žvejybos įrankių technologijas, taip pat priemones žvejybos intensyvumui pažeidžiamose buveinėse bei saugomose jūrų teritorijose ir jautrių rūšių žvejybos intensyvumui mažinti. Be to, Jūrų veiksmų planu, nors ir neprivalomu, skatinama naudotis mažiau žalingais žvejybos būdais ir apsaugoti jautrias rūšis ir pažeidžiamas buveines,

³⁹2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1022, kuriuo nustatomas daugiametis vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejybos valdymo planas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 508/2014, (OL L 172, 2019 6 26, p. 1–17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1022/oj>).

⁴⁰ [Tvarkymo planai | Bendroji Viduržemio jūros žvejybos komisija](#).

daugiausia dėmesio skiriant aplinkos apsaugos ir socialinių bei ekonominių realiųjų pusiausvyrai, kartu skatinant sąžiningą ir teisingą pertvarką.

Žvejyba yra svarbi ES pakrančių bendruomenių ekonomikos dalis, tačiau ja bus galima toliau užsiimti tik tuo atveju, jei bus pakankamai žuvų ir nauja karta išvelgs perspektyvų ateityje rinktis šią profesiją. Siekiant užtikrinti pelningą, konkurencingą ir atsparų ES žvejybos sektorių, kuris būtų pajėgus įveikti nepastovių kuro kainų keliamus iššūkius, turi būti užtikrinta žvejybos pastangų ir žvejybos galimybių pusiausvyra ir paspartinta energetikos pertvarka. Prasti ekonominės veiklos rezultatai jau dabar gali daryti neigiamą poveikį darbo vietos garantijoms ir darbo užmokesčiui ir trukdyti sektoriaus subjektams investuoti į ES žvejybos laivyno modernizavimą. Šiuo metu susiduriame su antrąja kuro krize per ketverius metus nuo Rusijos agresijos karo Ukrainoje pradžios ir Artimųjų Rytų konflikto nulemta kuro krize, o tai rodo, kad žvejybos pramonė, siekdama geriau šias krizes atlaikyti, turi didinti savo konkurencingumą, investuodama ir vykdydama reformas, kuriomis būtų didinamas jos atsparumas, inovacijos ir spartinama energetikos pertvarka.

Valstybės narės taip pat turi neapsiriboti žvejybos sritimi, kad užtikrintų žuvų išteklių atkūrimą visapusiškai įgyvendindamos atitinkamus ES teisės aktus⁴¹. Jei neužtikrinsime geros jūros aplinkos ir žuvų išteklių būklės, ateities kartos negalės vykdyti jokios žvejybos. Kartu svarbu atsižvelgti į socialinį ir ekonominį tvarumo aspektą, be kita ko, užtikrinant, kad darbo sąlygos naujoms kartoms taptų patrauklesnės.

Atsižvelgdama į tai, Komisija ragina valstybes nares toliau įgyvendinti savo nacionalines EJRŽAF programas, kuriomis sudaromos sąlygos vykdyti BŽP ir tenkinami bendri žvejybos sektoriaus poreikiai – prisitaikyti ir tapti atsparesniam.

Svarbiausias Komisijos pasiūlymo dėl žvejybos galimybių tikslas tebėra užtikrinti aplinkos atžvilgiu tausią žvejybą ilguoju laikotarpiu, kuri teiktų naudą ekonominėje, socialinėje ir užimtumo srityse. Todėl 2027 m. pasiūlymais ir toliau bus padedama žuvų ištekliams atsikurti, be kita ko, nustatant išteklių atkūrimo trajektorijas, ir išlaikyti jau padarytą pažangą. Siekdama šio tikslo, Komisija kliaujasi nuolatiniu visų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimu ir parama, be kita ko, jų pastangomis vykdyti selektyvesnę žvejybą, nes tik bendromis pastangomis galime užtikrinti ES žvejybos tvarumą ateinančioms kartoms.

Komisija ragina valstybes nares, patariamąsias tarybas, suinteresuotuosius subjektus ir visuomenę iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. pateikti atsiliepimų apie šį komunikatą.

⁴¹ Visų pirma Jūrų strategijos pagrindų direktyvą, Paukščių ir Buveinių direktyvas, Vandens pagrindų direktyvą ir Gamtos atkūrimo reglamentą.

NUMATOMAS DARBŲ GRAFIKAS⁴²

Kada	Kas
2026 m. gegužės – lapkričio mėn.	ICES mokslinės rekomendacijos
2026 m. birželio mėn. – rugpjūčio mėn. pabaiga	Viešos konsultacijos dėl komunikato
2026 m. rugpjūčio mėn. pabaiga	Komisija priims savo pasiūlymą dėl žvejybos Baltijos jūroje galimybių
2026 m. rugsėjo mėn. vidurys	Komisija priims savo pasiūlymą dėl žvejybos Viduržemio ir Juodojoje jūrose galimybių
2026 m. spalio – gruodžio mėn.	Kasmetinės konsultacijos dėl žvejybos galimybių su Žvejybos šiaurės rytų Atlante komisijos šalimis
2026 m. spalio mėn.	Tarybos posėdis dėl žvejybos Baltijos jūroje galimybių Pakrantės valstybių konsultacijos dėl plačiai pasiskirsčiusių išteklių šiaurės rytų Atlante
2026 m. spalio mėn. pabaiga	Komisija priims savo pasiūlymą dėl žvejybos Atlanto vandenyne ir Šiaurės jūroje galimybių
2026 m. lapkričio mėn.	GFCM metinis susitikimas
2026 m. lapkričio mėn.	NEAFC metinis susitikimas
2026 m. gruodžio mėn.	ŽMTEK išteklių vertinimas ir rekomendacijos dėl valdymo
2026 m. gruodžio mėn.	Tarybos posėdis dėl žvejybos Atlanto vandenyne ir Šiaurės jūroje galimybių Tarybos posėdis dėl žvejybos Viduržemio ir Juodojoje jūrose galimybių

⁴² ES vandenų ir tam tikrų ES nepriklausančių vandenų išteklių, kuriuos valdo RŽVO, žvejybos galimybės priimamos po metinio RŽVO susitikimo, peržiūrint Tarybos reglamentą, kuriuo nustatomos žvejybos galimybės.